

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย
และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ดังนั้นการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการ ป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทาง ในการป้องกันข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้เกิดการทุจริต ดังนี้

๑. เพื่อวิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
๒. เพื่อระบุระดับความเสี่ยงการทุจริตภายในของ สสพ.
๓. เพื่อกำหนดมาตรการและการดำเนินการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนภายในของ สสพ.
๔. เพื่อกำหนดกิจกรรมหรือการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรการหรือการดำเนินการเพื่อบริหาร จัดการความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับสินบนของ สสพ.
๕. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้รับบริการของ สสพ.

ประเภทของความเสี่ยง

ในการวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยงของ สสพ. ใน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ได้ดำเนินการวิเคราะห์เหตุความเสี่ยงและระดับความเสี่ยง ใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล

วิธีการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ดำเนินการผ่าน ๓ ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดเกณฑ์การประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต เป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมินความเสี่ยงของ หน่วยงานที่ต้องกำหนดเกณฑ์สำหรับ ใช้ในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของกระบวนการ หรือโครงการที่ทำการประเมิน ตามความเหมาะสม โดยพิจารณาจาก ๒ ปัจจัย คือ ด้านโอกาส และ ด้านผลกระทบ

- โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) : พิจารณาความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงในช่วงเวลา หนึ่งในรูปของความถี่หรือความน่าจะเป็นที่จะเกิดเหตุการณ์นั้น ๆ

- ผลกระทบ (Impact) : การวัดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงนั้น โดย สามารถแบ่งเป็นผลกระทบด้านการเงิน และผลกระทบที่ไม่ใช่การเงิน

๒. การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับ ความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต โดยการอธิบายรายละเอียดเหตุการณ์ที่มีโอกาสเกิดความเสี่ยง การทุจริตว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงานของ กระบวนการหรือ โครงการที่ทำการ ประเมินให้มีความชัดเจนมากที่สุด โดยอาจค้นหาจาก ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือ คาดว่าจะเกิดซ้ำสูง/มีประวัติอยู่ แล้ว (Known Factor) และไม่เคย เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มี ความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามี โอกาสเกิด (Unknown Factor)

๓. การจัดทำแผนบริหาร ความเสี่ยงการทุจริต และประพจน์มิชอบ เป็นการกำหนดวิธีการหรือ แนวทาง เพื่อควบคุม หรือลดโอกาสความเสี่ยงการทุจริต โดยการนำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ของ กระบวนการหรือโครงการ ที่ทำการประเมินของหน่วยงานที่มีอยู่ในปัจจุบัน มาทำการประเมินว่า มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับใดเพื่อพิจารณาจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม ทั้งนี้ ควรเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับ ความเสี่ยงที่ประเมินไว้ และต้องมีการติดตามเพื่อประเมิน การบริหาร ความเสี่ยงการทุจริตในกิจกรรมตามแผน บริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตที่กำหนดไว้

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เป็นขั้นตอนการระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริต และการจัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการ ทุจริต โดยการระบุรายละเอียดเหตุการณ์ที่เกิดความเสี่ยงการทุจริต หรือมีโอกาที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต ว่ามีรูปแบบพฤติการณ์การทุจริตในแต่ละขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยการค้นหาความเสี่ยงการทุจริต ค้นหา จากความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว (Known Factor) และไม่เคยเกิดหรือไม่มี ประวัติมาก่อนแต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด (Unknown Factor) ในขั้นตอนนี้เป็น การตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม (Scenario) เป็นการมองข้อมูล ไปข้างหน้า (Forward looking information)

เกณฑ์กำหนดระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นเป็นประจำ หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากกว่า ๕ ครั้ง/ปี
๔	สูง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นบ่อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นมากกว่า ๔ ครั้ง/ปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังเกิดขึ้นบางครั้ง หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๓ ครั้ง/ปี
๒	น้อย	มีโอกาสดังเกิดขึ้นน้อยครั้ง หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๒ ครั้ง/ปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังเกิดขึ้นได้ยาก หรือ มีโอกาสดังเกิดขึ้นไม่เกิน ๑ ครั้ง/ปี

/เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรง...

เกณฑ์กำหนดระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลต่อการดำเนินงาน

ตารางระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหายตั้งแต่ ๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	เกิดความเสียหาย ต่อองค์กร เจ้าหน้าที่ ถูกละเมิดข้อมูลความผิด เข้าสู่ กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหายตั้งแต่ ๓๐,๐๐๐ บาท ถึง ๔๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบด้าน ความโปร่งใส สื่อลงข่าวและสังคมให้ ความสนใจ ไปในทิศทางที่ไม่ดี
๓	ปานกลาง	ความเสียหายตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ถึง ๓๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหายตั้งแต่ ๑๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือ ที่อาจพาดพิงคนภายใน หน่วยงาน มีคนร้องเรียน แจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ไม่มีความเสียหายใด เกิดขึ้น	ไม่มีความเสียหายใดๆ

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต (Likelihood) คูณด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง = โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ
Degree of Risk = Likelihood X Impact

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

/แผนภูมิความเสี่ยง...

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

/การประเมินความเสี่ยง..

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการให้หรือรับ สินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๙
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)

เริ่มดำเนินการวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙

ลำดับ	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินงาน	งบประมาณ (บาท)	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	วิธีการในการบริหารจัดการความ เสี่ยง/มาตรการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ
๑.	สสพท. ไม่มีความเสี่ยงเกี่ยวกับ การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘						
๒.	การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือการให้บริการตาม ภารกิจ	มีการเรียกรับสินบนหรือ ยอมรับทรัพย์สินหรือ ประโยชน์อื่นใดเพื่อให้กระทำ ตามกฎหมาย หรือ การ ให้บริการตามภารกิจที่ไม่เป็น ธรรมต่อประชาชนทั่วไป	ตค.๖๘-กย.๖๙	-	๓ X ๒ = ๖ ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำประกาศ นโยบาย No Gift Policy จัดให้มีการตรวจสอบและควบคุม ภายในอย่างเข้มงวด มีการอบรมบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในด้านกฎหมายและ จริยธรรม มีการนำเทคโนโลยีที่ปลอดภัยและมี มาตรฐาน 	ทุกสำนัก
๓.	การจัดซื้อจัดจ้าง	ผู้มีอำนาจอนุมัติหรือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเลือกวิธี เฉพาะเจาะจงกับร้านที่เป็น พวกพ้องหรือร้านเดิมทุกครั้ง เพื่อการต่อรองเงินทองหรือ รับสินบน	ตค.๖๘-กย.๖๙	๒๐,๐๐๐	๓ X ๒ = ๖ ปานกลาง	<ul style="list-style-type: none"> จัดทำประกาศ นโยบาย No Gift Policy มีการติดตามผลการดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้างให้ละเอียดรอบครอบ และรัดกุมให้เป็นประโยชน์ต่อทาง ราชการให้มากที่สุด มีการจัดอบรม กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดทำ ขอบเขตหรือรายละเอียด คุณลักษณะของพัสดุเพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ 	สำนักบริหาร กลาง (งานพัสดุ)

๔.	การบริหารงานบุคคล	มีการรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นเพื่อให้ หรือ สัญญาว่าจะให้ หรือด้วยวิธีการอื่นใดโดยทุจริต ในการรับพนักงานจ้าง พนักงานทั่วไป หรือลูกจ้างเข้าทำงานในหน่วยงาน	ตค.๖๘-กย.๖๙	๒๕,๐๐๐	๓ X ๓ = ๙ สูง	<ul style="list-style-type: none"> ประกาศเจตนารมณ์นโยบาย NO Gift Policy จากการปฏิบัติหน้าที่ จัดทำประกาศมาตรการป้องกันการทุจริตในการสรรหาและเลือกสรรของ หน่วยงาน ประชาสัมพันธ์การรับสมัครสอบ รับ โอน/ย้าย การประกาศผลการสอบของหน่วยงานผ่านสื่อประชาสัมพันธ์หลากหลาย เพื่อการกระจาย ข้อมูลข่าวสาร เชิญบุคคลภายนอกที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วม เป็นคณะกรรมการสอบคัดเลือก จัดให้มีนโยบายสรรหาบุคลากรอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ การกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารงานบุคคลที่ ชัดเจนและเป็นรูปธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ 	สำนักบริหาร กลาง (งาน ทรัพยากร บุคคล)
----	-------------------	--	-------------	--------	------------------	---	---

การติดตามและประเมินผล

- ติดตามผลการดำเนินงานเป็นรายไตรมาส
- รายงานผลต่อผู้อำนวยการ สสปท.
- ทบทวนผลการประเมินความเสี่ยงด้านการให้หรือรับสินบนอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- นำผลการติดตามไปปรับปรุงมาตรการควบคุมความเสี่ยงและแผนป้องกันการทุจริตในปีถัดไป

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- สสปท. มีมาตรการป้องกันการให้หรือรับสินบนที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริง
- บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมและนโยบาย No Gift Policy อย่างเคร่งครัด
- ความเสี่ยงด้านการให้หรือรับสินบนในกระบวนการสำคัญได้รับการควบคุมและลดลงอย่างเป็นรูปธรรม
- การดำเนินงานของ สสปท. มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และสอดคล้องกับหลักเกณฑ์การประเมิน ITA ของสำนักงาน ป.ป.ช.